

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

**UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY**

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Badanie umiejętności podstawowych uczniów
trzecich klas szkoły podstawowej**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

**UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY**

dr hab. Małgorzata Żytka

Konteksty szkolnych osiągnięć uczniów - wybrane wyniki badań 2006 oraz 2008

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Badania dzieci kończących I etap edukacji (9,10 lat)

2006 rok – badania ogólnopolskie

2500 uczniów klas trzecich szkoły podstawowej

137 nauczycieli klas trzecich ze wsi, małego miasta, dużego miasta

2008 rok – badania ogólnopolskie

4800 uczniów klas trzecich szkół podstawowych,

262 nauczycieli klas trzecich ze wsi, małego miasta, średniego miasta, dużego miasta.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

**UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY**

Badania trzecioklasistów

- **Poziom umiejętności językowych**
- **Poziom umiejętności matematycznych**
- **Kontekst szkolnych osiągnięć dzieci:
wpływ szkoły i środowiska rodzinnego
dzieci.**

Wyniki badań 2006

Status socjoekonomiczny rodziny dziecka SES

a osiągnięcia szkolne

- wykształcenie rodziców
- sytuacja zawodowa
- subiektywna ocena sytuacji materialnej rodziców
- dostępność materiałów edukacyjnych w domu (książki, komputer, czasopisma dla dzieci)

Najsilniejszy wpływ na wyniki uczniów ma poziom wykształcenia rodziców

**Silny związek wykształcenia
rodziców z:**

- umiejętnościami językowymi (czytanie)
- umiejętnościami matematycznymi

Inne aspekty SES a wyniki uczniów

- **Oboje rodzice pracują** = wysoki poziom osiągnięć szkolnych dzieci
- **Rodzice oceniają jako bardzo dobrą sytuację materialną rodziny** = niższy poziom osiągnięć szkolnych dzieci
- **W domu są książki, komputer, czasopisma dla dzieci** = wysoki poziom osiągnięć szkolnych dzieci

2. Uczęszczanie do przedszkola, lokalizacja zerówki a wyniki uczniów

- Dłuższy pobyt w przedszkolu (3,4 lata)

Korzystny wpływ na wyniki uczniów:

- umiejętności komunikacyjne językowe i matematyczne

Słaby wpływ na poziom:

- umiejętności matematycznych narzędziowych

Uczęszczanie do zerówki przedszkolnej korzystniejsze niż do zerówki szkolnej

Doświadczenia edukacyjne dzieci przy kontroli wpływu SES

- zmniejszenie wpływu przedszkola i lokalizacji
zerówki na wyniki uczniów

a) przedszkole – istotny wpływ na umiejętności
matematyczne (czytanie tekstów
zmatematyzowanych i pisanie wyjaśnień)

b) zerówka przedszkolna – istotny wpływ na
rozumienie matematyki i posługiwanie się
umiejętnościami matematycznymi w nowych
sytuacjach

Motywacja do nauki a wyniki uczniów

- Dodatni wpływ motywacji na osiągnięcia szkolne w zakresie umiejętności językowych i matematycznych, w szczególności językowych badawczo-twórczych
- Dodatni wpływ motywacji **najsilniejszy u dzieci z rodzin o najniższym poziomie wykształcenia rodziców (dwukrotnie wyższy niż przeciętnie)**
- Dodatni wpływ motywacji **u dzieci rodziców najlepiej wykształconych jest trzykrotnie niższy niż przeciętnie**

Wyniki badań 2008

Umiejętności językowe i matematyczne w badanych środowiskach

Wieś **niższe wyniki w czytaniu i ortografii oraz rozwiązywaniu zadań tekstowych**

Miasto < 10 tys. **niższe wyniki w czytaniu, rozwiązywaniu zadań tekstowych i problemów matematycznych**

Nauczyciele

Nie zanotowano związku między wynikami uczniów a takimi zmiennymi nauczycielskimi:

- subiektywna ocena przygotowania na studiach do zawodu nauczycielskiego
- deklaracje dotyczące częstości wykonywania różnych ćwiczeń na lekcji
- poziom wykształcenia rodziców nauczycieli

Nauczycielskie deklaracje dotyczące czasu poświęcanego rozwijaniu umiejętności językowych i matematycznych a wyniki uczniów

- **Codziennie umiejętności językowe**
→ uczniowie lepsi tylko w gramatyce
- **Codziennie umiejętności matematyczne**
→ uczniowie lepsi tylko w zakresie
umiejętności algorytmicznych

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nauczyciele

- **Staż pracy w oświacie jest dodatnio skorelowany z umiejętnościami gramatycznymi oraz algorytmicznymi**
- **Uczniowie nauczycieli starszych (powyżej 45lat) lepsi w gramatyce i pisaniu**

Przeszkody w realizacji celów edukacyjnych w opinii nauczycieli

- **„brak chęci dzieci do uczenia się i systematycznej pracy”** – uczniowie uzyskiwali gorsze wyniki we wszystkich skalach oprócz gramatyki i ortografii
- **„brak dobrej współpracy z rodzicami uczniów”** – gorsze wyniki w umiejętnościach matematycznych algorytmicznych i zadań tekstowych

Poglądy edukacyjne nauczycieli

- ***Pesymizm edukacyjny*** – negatywny wpływ na wszystkie umiejętności oprócz matematycznych algorytmicznych
- ***Promowanie samodzielności*** – dodatni wpływ na czytanie oraz rozwiązywanie zadań tekstowych
- ***Formalizm edukacyjny*** – brak związku z wynikami uczniów

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

**UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY**

**Nauczyciele edukacji
początkowej efektywnie uczą
jedynie gramatyki, ortografii
i umiejętności
algorytmicznych.**

**Reszta jest zasługą
środowiska rodzinnego.**